

ἀγάνιαστος ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. γανιάζω.

Ὁ μὴ ὠξιδωμένος, ὁ μὴ παρουσιάζων σκωρίαν, ἐπὶ χαλκίνου ἢ ἐν γένει μεταλλίνου σκεύους: Τηγάνι ἀγάνιαστο.

ἀγανίζω ἀμάρτ. ἀγανίζου Μακεδ. (Σισάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγανο.

Ἐνοχλῶ σωματικῶς (καθὼς ἐνοχλεῖ ἡ λεπτή ἀπόφυσις τοῦ ἀθέρου τῶν σταχύων): Κάτ' μὲ ἀγανίζ' μέσ' 'ς τοῦ κουρμὶ μ'.

ἀγανίκα ἢ, Ζάκ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγανός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίκα.

1) Πλεκτὸν πρᾶγμα, σπανίως δὲ καὶ ὕφασμα, ἔχον τὴν ὕφην ἀραιάν, οὐχὶ πυκνήν: *Εἶν' ἀγανίκα ἢ κάλτσα* Ζάκ. Κεφαλλ. 2) Ἐπιρρηματ. Ἀραιῶς, μόνον ἐπὶ τῆς ὕφης πλεκτῶν πραγμάτων: *Τῇ δουλεύει τῇ δαντέλλα ἀγανίκα* Κεφαλλ. Συνών. ἀγανὰ 1, ἀντίθ. κρουστιά, σφιχτιά.

ἀγανίλα ἢ, (I) Ἀθην. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγανός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίλα.

Ἡ ἀραίωσις τοῦ ὑφάσματος προερχομένη ἐκ τῆς μὴ τελείας συμπυκνώσεως τῶν ἀλλεπαλλήλων νημάτων τῆς κρόκης ἔνεκα τοῦ ἀσθενοῦς κτυπήματος τοῦ ὑφαντικοῦ κτενίου κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν στημόνων. Συνών. ἀραιωμάδα.

ἀγανίλα ἢ, (II) Ἀθην. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγανιά καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίλα.

Ἡ κατάστασις τοῦ μὴ γανωμένου σκεύους, ἔλλειψις γανώματος: *Μωρέ, ἀγανίλα ποῦ τὴν ἔχει τὸ ταψί!*

ἀγάνιν ἐπίθ. οὐδ. Πόντ. ἀγάν Πόντ. (Ὁφ.) ἀγάν Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. γανώνω. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 177.

1) Τὸ μὴ γανωθὲν διὰ πυρακτώσεως καὶ τριβῆς σκωρόδου, ἵνα μὴ διαρραγῇ κατὰ τὴν ἐπὶ πυρὸς χρῆσιν, τὸ ἀγάνωτον, ἐπὶ πηλίνου μαγειρικοῦ σκεύους Πόντ. (Ὁφ. κ. ἀ.): *Τζάπ' ἀγάν'* (χύτρα ἀγάνωτη) Ὁφ. κ. ἀ. 2) Τὸ μήπω τεθὲν εἰς χρῆσιν, τὸ ἀμεταχείριστον, ἐπὶ πηλίνου μαγειρικοῦ σκεύους Πόντ. (Ὁφ. κ. ἀ.)

ἄγανο τό, σύνηθ. ἄγανον Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν. κ. ἀ.) Θεσσ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.) Θράκ. (Μάδυτ. κ. ἀ.) Ἰμβρ. Κυδων. Λέσβ. Μακεδ. (Καταφύγ. Σισάν. κ. ἀ.) Σάμ. Σκόπ. κ. ἀ. ἄγανο Κρήτ. Κύθηρ. ἄγανον Λέσβ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἄγανο Νάξ. (Κορων.) ἄγαν Ρόδ. ἄγανο Κυκλ. ἄγανε Τσακων. ἄγανος ὁ, Ἡπ. Πελοπν. (Τρίκκ.) ἄγανες Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἄκανος=ἀκανθώδης κεφαλὴ καρπῶν τινων καὶ εἶδος ἀκάνθης.

1) Ἡ βελονοειδὴς ἀπόφυσις σπέρματος, οἷον τῆς κριθῆς, ἡ αἰ λεπταὶ καὶ βελονοειδεῖς ἀποφύσεις τῆς κεφαλῆς τοῦ στάχυος, ὁ ἀθήρ (πολλαχοῦ μόνον κατὰ πληθ.) κοιν.

καὶ Τσακων.: Ἀγανα τοῦ κλιθαροῦ - τοῦ οἰταριοῦ Σύμ. Μοῦ μπηκε ἄγανο 'ς τὸ λαιμό μου Λακων. Μοῦ μπητσε ἄγανος 'ς τὸ στόμα Τρίκκ. Ἐνα ἄγανον χῶθ'κι μέσ' 'ς τοῦ μάτι μ' Σισάν. Μπήκανε ἄγανο μέσ' 'ς τὴν ῥάχι μου καὶ δὲ δόρεσα νὰ κοιμηθῶ ἀπόψε 'ς τὸ ἀουώνι (άλώνι) Κορων. || Φρ. Σ' μπηκα ἄγανον 'ς τοῦ μάτι (σοὶ ἐγέννησα τὸν φθόνον πρὸς ἐμέ) Ἰωάνν. Ἀγανο 'ς τὸ λάρυγγά σου! Προπ. (Ἀρτάκ.) Ἀγανα 'ς τὰ μάτια σου! Ἡπ. Κρήτ. Ἀγανα νὰ βγάλ'ς! (ἀρά) Κυδων. Συνών. ἀθέρας. β) Λεπτὸν θραῦσμα στάχυος ἢ ἀχύρου Δαρδαν. Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.) Θράκ. (Μάδυτ.) Προπ. (Ἀρτάκ.) κ. ἀ. γ) Τὸ φυτὸν γαιδοῦρα γκαθο (δ ἰδ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) 2) Τὸ ὅσοῦν τοῦ ἰχθύος Λέσβ. κ. ἀ.: *Τ' ἄγανα μ' νὰ τὰ χύης ἀπ' τὴ μνιά τοι ἀπ' τ' ἄλλ' πάδα 'ς τ' πόρτα σ' τοῖ τ' ἄκρα μ' νὰ τ' ἀνικατώης μὲ τὰ πίτιρα* (ἐκ παραμυθ., ἐν ᾧ ὁμιλεῖ ἰχθὺς πρὸς ἀλιέα) Λέσβ. Ἡ σημ. αὕτη καὶ παρ' Ἡσυχ. Πβ. «ἄκανος» ἄκανθα... ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥάχης τῶν σφονδύλων καὶ τοῦ ἰχθύος». Συνών. ἀθέρας. 3) Πᾶν λεπτὸν νῆμα (ἐκ τῆς ὁμοιότητος πρὸς τὴν βελονοειδῆ ἀπόφυσιν τοῦ ἀθέρου) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.)

ἀγανοκόβω Νάξ. ἀανοκόβω Νάξ. (Φιλότ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγανο καὶ τοῦ ρ. κόβω.

Ἀποκόπτω τὸ ἄγανο τοῦ στάχυος ἀλωνίζων ἢ κτυπῶν διὰ κοπάνου ἔνθ' ἄν.: *Τὸ στάχυ πρέπει ἀκόμα νὰ τ' ἀγανοκόβης* Νάξ. Ἀγανοκόβω - ἐανόκοφα τὸ κριθάρι Φιλότ. Ἀγανοκομμένο ἔννημα - κριθάρι (ἐννημα = γέννημα) αὐτόθ. Συνών. ἀγανοκοπῶ.

ἀγανοκόπητος ἐπίθ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγανοκοπῶ τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. α- στερητ. 2 α.

Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δὲν ἔχουν ἀποκοπῇ τὰ ἄγανα, ἦτοι ὁ ἀθήρ: Ἀγανοκόπητο κριθάρι. Ἀντίθ. ἀ(γ)ανοκομμένος (ἰδ. ἀγανοκόβω), ἀ(γ)ανοκοπημένος (ἰδ. ἀγανοκοπῶ).

ἀγανόκοπος ἐπίθ. Νάξ. ἀανόκοπος Νάξ. (Φιλότ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγανοκοπῶ ἀπὸ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. α- στερητ. 2 α.

Ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου δὲν ἔχουν ἀποκοπῇ τὰ ἄγανα, ἦτοι ὁ ἀθήρ ἔνθ' ἄν.: Ἀανόκοπο ἔννημα (γέννημα) Φιλότ.

ἀγανοκοπῶ Κυκλ. (Νάξ. Σίφν. κ. ἀ.) ἀανοκοπῶ Νάξ. (Φιλότ.)

Ὡς ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγανοκόπος.

Ἀποκόπτω τὸ ἄγανο τοῦ στάχυος κτυπῶν διὰ κοπάνου ἔνθ' ἄν.: Ἀγανοκόπησα τὸ κριθάρι Κυκλ. Ἀγανοκοπημένο κριθάρι Νάξ. Συνών. ἀγανοκόβω.

ἀγανόκοφτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀανόκοφτος Νάξ. (Φιλότ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ρ. ἀγανοκόφτω.

Ἀγανόκοπος, ὁ ἰδ.

ἀγανομμάτης ἐπίθ. Προπ. (Κύζ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγανός καὶ τοῦ οὐσ. μάτι.

Ὁ ἔχων βλέμμα ἱλαρόν.

